

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XII. Responsio ad id quod Magd. obijciunt, reperiri Canones Apost. in Concilio Niceno, & Antiocheno, & Chalcedonensi: & quomodò hoc ipsum auctoritatem Canonum Apostolorum magis confirmet. & de ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

aduertant: non enim, quia post Epistolas duas Clementis, & libros de constitutionibus ab eodem Clemente scriptos, liber Actorum collocatus est, idcirco non est inter sacros & canonicos relatus, vt non referuntur Epistolę Clementis, neque libri constitutionum, quod quidem non obscure idem Clemens significauit. vt enim auctoritatem libri Actorum, ab auctoritate Epistolarum Clementis, & librorum de constitutionibus distingueret, dixisse mihi videtur, Epistolę Clementis duę, & constitutiones vobis Episcopis per me Clemente scriptę: sciebat enim se nec Apostolum, nec Euangelistę esse. De libro autę Actorũ subiūgit in persona Apostolorũ: Et Acta nostra qui sumus Apostoli. hoc enim significat. καὶ πράξει ἡμῶν τῶν ἀποστόλων. Atque esse quidem hunc librum a Clemente inter canonicos relatum, magis adhuc ex secundo libro de constitutionib. c. 57. intelligi potest. sic enim ait in persona Apostolorum, de libris sacris & canonicis, qui in ecclesia legendi sunt: Stet autem in medio in loco celsiore Lector, & legat ex libris Moyſis, Iosua, Iudicum, Regum, Paralipomenon, Esdra, Iob, Salomonis, duodecim prophetarum, psalmorum David: postea legantur Acta nostra, & Epistolę Pauli adiutoris nostri, quas misit ad ecclesias secundum spiritũ sancti instructione. Deinde diaconus, aut presbyter legat Euangelia, quę ego Ioannes & Matthæus tradidimus vobis: & quę auditores Pauli acceperunt, & tradiderunt vobis Lucas & Marcus. Hactenus Clemens. Hęc sunt, quę Magdeburgenses non obiecerunt, qui si quando alia obijcere voluerint, ita ad ea responsum sit. Ad reliqua verò, quę quidam in quæſtionibus ponere solent, hæretici verò in criminibus obijcere, partim iam respondimus, partim deinceps respondebimus. Redeamus ergo ad Magdeb.

Responsio ad id, quod Magdeb. obijciunt, reperiri Canones Apostol. in Concilio Niceno, & Antiocheno, & Chalcedonensi: & quomodo hoc ipsum auctoritatem Canonum Apostolorum magis confirmet. & de 16. capitulis Epistolę Innocentij primi, collatis canonibus Apostolorum, vnde illa ducta sunt, idque Nicena Synodo in quibusdam ex his capitulis testante. Cap. 12.

Q Vintò etiam (inquiunt) intelligi potest, non ab apostolis, sed ab alijs & quidem seculis inferioribus, istos plerosque Canones, qui præsertim ab illis, quos supra recensuimus, discrepant, compositos esse, quòd plerique in concilijs, quę longè post habita sunt, nempe Antiocheno, Niceno, & Chalcedonensi tum conditi dicuntur, tum vt à patribus constituti, allegantur.

Hęc Magdeb. Quod hęc Magdeb. in Canones Apostolorum obijciunt, non solum eorum fidei & auctoritati non derogat, sed potius eam confirmat. Cùm enim Canones Apostolorum regulę sint *πρωτὶ ἰνταξίας*, (sic enim in vetustissimo Codice inscriptos reperi, id est, de compositione rerum eccle-

się) vt

fixæ) vt secundùm hos Canones omnia, sicut Apostolus ad Corinthios scripsit, honestè & secundùm ordinem in ecclesia fiant: eorum autem, quæ ad huiusmodi ordinem & honestatem pertinent, maxima pars non per Epistolam, sed per sermonem à sanctis Apostolis tradita sit, nè huiusmodi traditiones non scriptæ, obliuioni traderentur, sed potiùs in consuetudinem abirent, quæ traditionè consistens, scripturæ vim haberet: necessè fuit, traditiones istas Canonicas non solum à Clemente Romano literis mandari, sed, quod plus est, in concilijs deinceps sanctione Canonum synodico- rum sæpiùs renouari, ac roborari. Admonuit nos etiam de hoc pontifex Innocentius primus in Epist. ad Viêtricium Episcopum Rhotomagensem, cum quasimul misit ad eum regulas quasdam siue Canones ecclesiæ Romanæ, de quibus sic scripsit: Digestas vitæ & morum probabilium disciplinas, annexas literis meis mihi, per quas aduertant regionis vestræ populi, quibus rebus & regulis Christianorum vita in sua cuiusque professione debeat contineri: qualisque seruetur in vrbe Romæ ecclesijs disciplina: & paulò post: Propter eos ergò, qui vel ignorantia, vel desidia non tenent ecclesiasticâ disciplinâ, rectè postulâsti, vt in illis partibus, istiusmodi, quam tenet ecclesia Romana, forma seruetur & subiungit: Non quòd noua præcepta aliqua imperentur, sed, ea quæ per desidiam aliquorum neglecta sunt, ab omnibus obseruari cupiamus: quæ tamen Apostolica & patrum traditione sunt constituta, Paulo monente: State, & tenete traditiones, quas didicistis siue per sermonem, siue per Epistolam nostram. Hactenus Innocentius. Non dixit, Apostolica vel patrû traditione constituta: sed, Apostolica & patrum traditione. nihil enim prohibet, quin quæ ab Apostolis constituta sunt, eadem rursus à patribus sint & dicantur constituta. Clarè ergò confitetur Pontifex, quæ subiungit Capitula, per traditionem Apostolorum siue scripto, siue sine scripto constituta esse. Cùm autem partim in canonibus Apostolorum contineantur, qui sunt traditiones eorum per sermonem: consequens est, non ignorâsse eum hos Apostolorum Canones, id est, has eorum traditiones: tamen in ipsis Capitulis istos ipsos Canones Apostolorum non semper citet, neque nominet: nec enim opus erat. Similiter in alijs concilijs factum est, in quibus aliqui Canones Apostolorum renouati ac confirmati sunt, quasi tunc primùm editi. Deniquè tum pontifices, tum Synodi in huiusmodi traditionibus, quæ in Canonibus Apostolorum continentur, sæpè facere solent, quod in decretis superiorum conciliorum, siue pontificum non rarò faciunt, vt dicant sæpè, Statuimus: quæ tamen iam antea, & fortassè non semel, aut iterùm, sed sæpiùs statuta erant. Vndè tot concordantiæ Canonum & decretorum fluxerunt. Subiungit ergò beatus Innocentius 16. Capitula: in quibus, et si non omnibus, nè longum sit, aggrediar tamen quàm maxima poterò breuitate, singulatim traditiones Canonû Apostolorum indicare, id est, quæ in his Canonibus Apostolorum, quos habemus, continentur. Ca-

Traditiones
Apostolorum
canonicæ, sæpè
in concilijs
renouatæ &
confirmatæ.
Tom. 1. Con-
pag. 128.

2. Theſal. 2.

16. capitula
Epif. Innoc. I.
collata cum
canonibus
Apost. vndè
fluxerunt.

Primum capitulum ex can. Apost. 1.

put primum: Vt extra conscientiam Metropolitanus nullus audeat ordinare Episcopum: nec vnus Episcopus ordinare præsumat Episcopum. Deinde subiungit S. Innocentius: Hoc enim & Synodus Nicena constituit: atque definiuit. Non dixit, Hoc enim Synodus Nicena constituit: sed dixit, cum coniunctione &, Hoc enim & Synodus Nicena constituit. Vt significaret, præter traditionem Apostolicam, esse etiam hoc in Nicena Synodo constitutum, vt congruat cum eo, quod in ipsa Epistola paulò supra dixerat, non imperari in his Capitulis aliqua noua præcepta, sed quæ Apostolica & patrum traditione essent constituta. Ductum itaq; est hoc capitulum ex Apostolica traditione, quæ in Canone 1. Apostolorum continetur: Vt Episcopus à duobus aut tribus Episcopis ordinetur. Quæ traditio

Can. Apost. 1.

plenior adhuc est in lib. 8. Clementis, in cuius extrema parte canones Apostolorum descripti sunt. Capite enim 4. descripta est electio & ordinatio Episcopi: & postquam facta est electio & approbatio, vnus (inquit) primorum Episcoporum (primos Episcopos vocat Metropolitanos, sicut in Canone Apostolorum 34. vocantur) simul cum duobus alijs stans prope altare, reliquis Episcopis & presbyteris tacite orantibus, diaconis librum Euangeliorum super caput eius, qui ordinatur, tenentibus, dicat: & quæ sequuntur. Itaque quod est in hoc capitulo Niceno, vt extra conscientiam Metropolitanus nullus audeat ordinare Episcopum, ex Apostolica quoque, vt dixi, traditione fluxit. Secundum capitulum: Constituit etiam atque definiuit eadem scilicet Synodus Nicena: Si quis post remissionem peccatorum cingulum militiæ secularis habuerit, ad clericatum admitti omnino non debeat. Hoc quoque capitulum ex traditione Apostolica, quæ est in Canone 61. manauit. Si quis (inquit) fidelis accusetur de fornicatione, aut adulterio, aut alia quapiam actione prohibita conuictus sit, nè fiat clericus. Inter actiones autem ijs prohibitas, qui clerici fieri volunt, secularis militia est, vt intelligi potest vel Epistola Magni Gregorij, in qua ille Mauritij Imperatoris legem laudat, qua prohibebat, nè qui publicis administrationibus implicatus esset, ad ecclesiasticum officium accederet: ac proinde neque clericus fieret. Non enim ecclesiasticum officium nisi clericus gerit.

Capitulum 2. ex can. Apost. 61.

Capitulum 3. apud Inno. ex can. 37. Apost. manauit.

Tertium capitulum: Si quæ autem causæ vel contentiones inter clericos, vel inter laicos fuerint exorta, placuit, vt, secundum Synodum Nicenam, congregatis omnibus eiusdem prouinciæ Episcopis, iudicium terminetur. Hoc etiam capitulum ex Apostolica traditione, quæ est in Canone 27. ortum duxit. Iubet enim hic canon Apostolicæ traditionis, vt in Synodo prouinciali, quæ bis singulis annis habenda sit, causæ & controuersiæ Ecclesiasticæ quæ inciderint, dirimantur: ex quo rursus fit, vt conuenienter huic traditioni, nulli liceat, quod in eodem capitulo Niceno prohibetur, relictis Episcopis, qui in eadem prouincia ecclesias nutu Dei gubernant, ad alias conuolare prouincias: & aliarum prouinciarum Episcoporum prius iudicium

dicium experiri. Si enim liceret cuiq; relictis Episcopis prouinciæ suæ, ad Episcopos aliarum prouinciarum causas suas referre, frustrâ Synodus prouincialis habenda esset. Item, quod est in eodem capitulo, vt si maiores causæ in medium fuerint deuolutæ, ad sedem Apostolicam, sicut (inquit) Synodus statuit, & beata consuetudo exigit, post iudicium Episcopale referantur. Hoc quoque ex Apostolica traditione profectum est. in hac enim consistit consuetudo ista, quam hîc dicit Pont. Innocentius, quæ quidem traditio est in Canone 34. in quo præcipiunt Apostoli, vt omnes Episcopi cuiusque nationis agnoscant suum primum: & eum tanquam caput habeant: & nihil ex maioribus causis sine ipsius sententia agant. Quod si omnes Episcopi debent agnoscere suum primû, ergo multo magis eum agnoscere, & tanquam caput habere debent, & ad eius tandem iudicium maiora referre, qui est primus omniû & summus. Vt enim omnes Episcopi agnoscunt primum suû Metropolitanû, & eum habent tanquam caput, sic omnes primi, id est, Metropolitanî, agnoscunt primum, & ceu caput habent successorem B. Petri Principis Apostolorum, sicut beatum Petrum agnoscebât Apostoli, & eum habebât vt caput, cui Dominus dixit specialiter: Tibi dabo clauas regni cælorum: & illud, Super hanc petram ædificabo ecclesiam meam. Talem consuetudinê habet ecclesia Dei, quæ & ratione, & scriptura, & traditione consistit. De quo copiosius, proximo volumine defensionis Epistolarum Pontificum Apostolicorum, differemus. Quartum capitulum: Vt mulierem viduam clericus non ducat vxorem. Deindè subiungit Pontifex rationem, nê, qui ad sacerdotium contendit, hoc præiudicio impeditus, peruenire nò possit: Quia scilicet debet esse sacerdos castus & continens, sicut Apostolus præcipit, qui autem viduam incontinentem, quæ alium maritum experta est, vxorem ducit, suspicio est, quod ipse quoque futurus sit incontinens. Quarè nec hoc caput beati Innocentij nouum præceptum continet, sed potius ductum est ex Apostolica traditione, tum scripta, tum nò scripta. Apostolus enim præcipit, vt sacerdos & diaconus propter continentiam, quam seruare debent, sint vnus vxoris viri: & Apostolica constitutio per sermonem tradita, quæ est in canone 17. præcipit, propter eandem rationem, vt, qui bis vxorem duxit, nê fiat Episcopus, aut presbyter, aut diaconus: & addidit, aut denique clericus. Idem dicendum est de 5. & 6. Capitulis Innocentij, in quibus cauetur, nê fiat clericus, de quo præiudicium futuræ incontinentiæ propter bigamiam, aut cõiugium cum vidua, suscipiendo sacerdotio obstet. Cap. 7. Vt de aliena ecclesia clericum ordinare, aut iudicare nullus vsurpet, nisi eius Episcopus precibus exoratus cõcedere voluerit, quod etiam (inquit) Nicena videtur Synodus continere. Hoc quoq; nò solum decreto patrum Synodi Nicenæ, sed etiam Apostolica traditione constitutum est, vt S. Innocentius de omnibus istis capitulis in epistola sua ad Victoricû affirmavit. Est autem constitutio huius Apostolicæ traditionis de non ordinando extra dioccesim, in canone 36. & de non iudicando item vllum ali-

*Pars altera
Cap. 3. apud
Innocentij ex
Can. Apo. 34.*

Matt. 16.

*III. cap. ex
Apostolica
constitutione
& scripta
per Can. 17.
tradita.*

Can. Apost. 17.

*V. & VI.
VII. cap. ex
Apostolica
traditione.*

Can. Apost. 36.

Can. Apost. 34.

- enæ diœcesis, in canone 34. in quo cauetur, vt quisq; Episcopus de ijs tantum agat, quæ ad parœciam suam pertinent, & ad villas ei subiectas. Est præterea in eodem 7. cap. Innocen. ex cõcilio Niceno, vt abiectus ex ecclesia sua Episcopus, ab altero nẽ suscipiatur. Hoc quoquẽ ex Apostolica traditione manauit, quæ est in Canone Apostolorum 12. Capitulum 8. Innocentij, Vt venientes à Nouatianis vel Montensibus, per manus tantum impositionẽ suscipiantur, quia quanuis ab hæreticis, tamen in Christi nomine sunt baptizati. Hoc quoq; capitulum ex Apostolica etiam traditiõẽ descendit, scripta prius in euangelio, & postea in Apostolicum canonem redacta: Canonẽ dico 47. 49. & 50. qui sunt omnes de baptifimo, quem Dominus sanxit: & quẽ non licet violare, neq; repetere. Cap. 9. vt sacerdotes & Leuitæ cum vxoribus suis non misceantur. Et hoc ex traditione quoq; Apostolica descendit non solum per scripturam, qua iubet Apostolus Episcopis, presbyteris & diaconis, esse castos & continentes, sed per Canonem sine scripto traditũ, & in consuetudine ecclesiæ Dei positum, qui est Canon 5. Apost. ex quo continentia horum necessariõ elicitur, vt supra, cum de hoc Canone ageremus, demonstrauius. Capitulum 10. de monachis, qui diũ morantes in monasterijs, si postea ad clericatũ ordinem peruenerint, sancit non debere eos à priore proposito deuiare. Hoc etiam diuinæ & Apostolicæ traditionis est, & quidem scriptæ, Vt mutatio gradus non soluat vinculum voti, cum scriptum sit in Ecclesiaste: Si quid uouisti DEO, nẽ moreris reddere: displicet enim Deo infidelis & stulta promissio. & in epist. ad Timotheum de illis uiduis nubere uolentibus, quas idem Apostolus habere dicit damnationem, quia primam fidem negauerunt: fidem enim uocauit τὴν ἐπαγγελίαν, id est, promissionem, vt ex lib. 3. Clementis Romani de uiduis cap. 1. perspicitur potest. Sequitur deinceps alia constitutio in eodem capitulo Innocentij, vt qui ante baptismum duxit vxorem, & post baptismũ uoluerit fieri clericus, spondeat, non amplius, mortua vxore, ducturum aliam: deinde subiungit, cum uetus hoc regula habeat, vt quisq; corruptus baptizatus, clericus esse uoluerit, spondeat se vxorem omninõ non ducere. Veterem regulam uocauit canonẽ Apostolorũ 17. qui ait: Qui duobus matrimonijs copulatus est post baptismum, aut concubinam habuit, nõ potest esse Episcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut denique ex numero clericorũ. Ex quo sequitur, vt si quis post baptismum non sit uirgo, quia ante baptismum corruptus est habendo vxorem, & uelit fieri clericus, debeat promittere, non amplius ducere. Sequitur Capit. 11. quod prohibet, nẽ curiales, uel quibuslibet publicis functionibus occupati, clerici fiant. qd scilicet soleant facti clerici, & quandoq; etiam facti sacerdotes, reuocari ab Imperatore ad munera & ludos edẽdos. Hoc etiam capitulum ex Apostolica traditione natum est, quẽ est in canone Apostolorum 82. qui uetat, nẽ seruus sine uoluntate Domini clericus fiat, nisi libertate donatus sit. Similes sunt munerarij, qui curiales dicuntur, qui Capitulum 15. ludos edunt populo, ueluti ministri quidam publici. Capitulum 15. Quæ Christo

Christo (inquit) spiritualiter nubunt, & à sacerdotibus velantur, si postea vel publicè nupserint, vel occultè corruptæ fuerint, non priùs admittèdas esse ad pœnitentiam, donec is, cui se coniunxerant, de hac vita decefferit. Et hoc capitulū ex canone Apostolorū 48. originem duxit, qui iubet, vt si laicus vxore sua eiecta aliam duxerit, aut ab alio eiectam in matrimoniū acceperit, excōmunicetur. Traxisse autem hinc originem docuit idem S. Innocentius, cū subiunxit, inquit: Si enim omnibus hæc ratio custoditur, vt quæcunq; viuente viro alteri nupserit, habeatur adultera: nec ei agēdæ pœnitentiæ licentia concedatur, nisi vnus ex eis defunctus fuerit: (quia scilicet tam diū videtur fore, vt non peniteat eum, quandiū vixerit, cui se iunxit vir relicta sua: aut mulier, relicto suo) quanto magis (inquit) de illa tenendū est, quæ antè immortali se sponso iunxerat, & postea ad humanas nuptias transire elegit? Hactenus S. Innocentij capitula, Apostolica traditiōe priùs constituta, vt ostensum est, cū Canonibus Apostolorū singulatim contuli, non tam propter Magd. qui omnes Apostolorū traditiones & decreta Pontificum contemnunt, quàm propter Catholicos & eruditos multos, quos scimus venerari quidem has regulas, & vt pios decet, religiosè seruare: ad earumq; præscriptū, vitam & mores dirigere & formare. Si quis verò quærendum putet, si capitula ista, quæ Pont. ad Victriciū Rhotomagensem misit, Apostolicas regulas, quas canones vocant, continebant, cur non misit capitula, quæ reliquas regulas, siue reliquos canones Apostolorum continebant, vt omnes regulas Apostolorū haberet? præsertim cū ille normam ecclesiæ Romanæ, quæ Apostolicis regulis & traditionibus utebatur, defenderet: facile est huic respondere, misisse Pœnitentem ea capitula, ex Apostolicis traditionibus ducta, quibus in prouincia illius magis opus esse sciebat. Erat alioqui Victricius in regulis ecclesiæ Dei traditis eruditus, sicut idem Innocentius in proœmio epistolæ ad eum testatur. sic enim ait: Etsi tibi frater charissime, pro merito & honore sacerdotij, quo plurimū polles, viuendi & docendi secundum ecclesiasticas regulas, nota sint omnia, nec est aliquid, quod de sacris lectionibus tibi minus collectum esse videatur, tamen quia Romanæ Ecclesiæ normam postulasti, & quæ sequuntur.

Quo modo, & qua forma, quibus ve nominibus Canones Apostolorum in decretis sanctorum patrum & veterum Conciliorum citari soleant. Ac primum de Nicena Synodo, quos Canones Apostolorum citet, ita vt negari nō possit, quin eos citet.

Cap. 13.

Si igitur mirari solent, quod cū in Synodis sanctorum patrū singulos ferè canones Apostolorum reperiamus, nulla tamen in ijsipsis Synodis eorum citatio, aut mentio fieri eis videatur: ex quo fit, vt aliquando fortassè suspicentur ignorasse hos Canones Synodos istas: alioqui eos, idem sanciendo, citassent: desinant iam mirari, & intelligant, quo modo & qua forma nō rarè citentur, quod ipsi hactenus non obseruabant: neq; tamè opus